

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. De scientia media directiua electionis efficacium mediorum ad finem liberum, & cum illa specialem, & perfectissimam de actibus liberis prouidentiam constituens asseritur contra Recentes.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

quæ ad eam electionem impertienter se habent: in primis enim Deus medium illud sufficiens non eligit cæco modo, & cæcitas ex illo, si detur, futuri ignarus, atque ex sola scientia possibilitatis effectus, seu consensus liberi ex illo: eligit enim illud præ efficaciam alio, sub quo, si donetur, consensus fore cognoscit, alioquin, si ex scientia sola possibilitatis consensus sub medio quovis vnum ex eis eligeret, pro sufficienti efficaciam eligere posset: cum consensus ab alterutro possibilem esse prænoscat: quare, & infans omnino reprobum prædestinaret, cum ei media, quibus certissime liberaretur præpararet, atque diserneret: unde prædestinatio & reprobatio casui & fortunæ parent: nec Deo ita infans prædestinanti gratia à prædestinato deberentur ampliores, quam à reprobo debeantur: utriusque enim Deus id solum sciens, prudensque de suo contulit, quo uterque posset liberari, si velit; nisi, ut medium, quo posset liberari confiteret, scientia possibilitatis consensus sub mediis propositis sola non contentus, expectaret scientiam consensus conditionatæ futuri, vel non futuri sub illo, quæ quidem formalissima scientia media est. Si autem ea scientia conditionata debet mediis sufficientis electionem antecedere, quin tamen eam retardet de facto detineat, & id quidem absque contradictione cum seria intentione consensus liberi, seu vltioris finis intenti; ex qua sufficiens solum medium eligitur, discursus totus noster proximus cessat. Respondetur non omnem scientiam, quæ comitanter solum pro priori ad electionem ut illius retardatum se habet eius causam esse, cum potius de se causa sit, ut non sit electio. Patet in muliere, quæ domo egressura, vel ad templum sacri audiendi, vel animi gratia ad agrum, prænoscit sui impudicum amorem occurrurum, & nihilominus suæ libertatis, aut pietatis iure utens egredi statuit: ac de facto egreditur: & tamen aspectus & affectus turpis amaris causa non est, etiam adstante eius præscientia, etiam, qua posset domi contineri, ea egredi libere statuerit: quia non ideo, sed alia de causa, vel honesta, vel licita egreditur.

Si ergo scientia media de non futuro consensu sub medio sufficienti, ut retardans ab eius electione pro priori ad illam comitanter se habeat, & tamen non ideo quia sub eo medio consensus futurus non est, sed alia de causa eligatur, scientia illa causa electionis ipsius non est: eligatur autem à Deo ex intentione consensus, & ex iure seruandæ suæ libertatis, in quavis Dei electione exercendo, quibus motibus eius mediis electioni satisfiat: nam ex intentione consensus nostri seria quidem, sed non tota, quæ, circa efficaciam absolutam contrariam consensus eiusdem libertati Deus potest ferietate, de medio sufficienti positum (quod satis intentioni illi est) prouidetur, neque ex eo fiat, quia sub eo medio consensus conditionatæ non futurus præuisus est potest donari, ita, ut non futuritio illa conditionata consensus in electionem mediis sufficientis influat, nec electio illa seriæ intentioni salutaris aduerletur, ut discursu nostro dicebatur. Quia verò, neque ex ea seriâ intentione aliquid ultra positum auxilij sufficientiam ad consensus dare tenetur, libertatis suæ eligendi ex omnibus, quæ sufficientiam positum habeant integrum ad electionem seruat: quin scientia media de non futuro consensu retardari detinerique à sufficientis electione anteriori debeat, ut semine exemplum euincit: itaque intentio illa seriâ, ac verâ consensus ad id solum Deum cogit, ne ex illa medium sufficiens, quæ negatiue etiam sufficiens, & quod non habiturum effectum cognitum per scientiam mediam est (etiam comitanter proinde Deo electuro ea scientia media adsit) eligatur: non autem, ut ea etiam adstant ob fines alios medium illud negatiue etiam sufficiens non eligatur; ad electionem verò, & prouidentiam mediis efficacis pro prædestinationis scientia media non comitanter se habet, ut non nisi habitum effectum conditionatæ, talisque pro priori ad electionem cognitum eligatur, in quo amplior respectu prædestinatorum Dei gratia elucet quam respectu reprobis, quibus auxilium, quod efficaciam ipsius scientia media prænoscit, non donatur, sed solum ex scientia simpliciter intelligentiæ sufficiens. Et hæc proposita difficultati sufficiunt. An verò constante, ac non obstante ea seriâ consensus liberi nostri, seu vltioris finis

(verbi gratia, æternæ salutis) intentione medium, seu auxilium sufficiens, quia negatiue sufficiens, & quia tale per scientiam mediam præscriptum à Deo est, possit eligere? loci huius vbi generaliter, & vniuersum de Dei prouidentia agimus, atque eius species explicamus non est, sed specialis controversia octaua de reprobatione.

CERTAMEN III.

De scientia media directiua electionis efficaciam mediæ ad finem liberum, & cum illa specialem, & perfectissimam de actibus liberi prouidentiam constituens asseritur contra Recentiores.

I. Difficultas hoc certamine vniuersum examiniatur, & expedienda de scientia, quæ debeat dirigere decreta electiua, & appositiva mediæ de se insufficientem, & extrinsecus ab effectibus efficaciam perfectissimam, intractabilem, ac certa de effectibus liberi prouidentis à Dei prouidentia in scholæ Thomisticae sitane Doctoribus, eiusque affectis, qui mediæ etiam actus liberis efficaciam extrinsecus ab his pro functionis conditionatæ statu sumendam esse censuerunt solummodo habet eam in specie quadam prouidentia huiusmodi nempe prædestinatione, ex annis non multis Recentiores nostri disputant accerrime: ad eam neminem offendentes difficultatem, in quam ego olim Recentissimus Theologus auditor incidam, & ut tunc putabam primus; tamen sequenti anno casus Hæretici, & à se, & ab ingeniosis aliis ex nostris Castellani, etiam difficultatem referat citata d. 22. cap. 3. etiam h. ut respondam, medio atque fure d. 2. cap. 1. amant. obiecti, cum tamen ab antiquioribus scholæ Thomisticae Doctoribus, nulla ea de re controuersia fuerit: aliter tamen cunctis scientiam mediam directiua esse electiua electiui, & collatiui auxilij, seu mediis ita efficacis prædestinatis: inde scientiæ mediæ, eiusque ex scriptura, & Patrum doctrina eruta assererem, propriam ad scholas, & controuersias vocibus, & argumentis illustratorem nostrum Molinam in primis sufficientibus commendantibus, quod eius scientiæ intentione prædestinationis certitudo, & intractabilitas cum prædestinati libertate in actu primo, & secundo facile negotio componatur. Cum autem eadem intentionis ferietate, & destinationis certitudine, quæ prædestinationis gloriæ, actum quemvis liberum, etiam indifferenter rationali creaturæ velle Deus possit: totumque aliter ferietate Recentioribus ab euestione libertatis actus prædestinati, si mediis, vel auxilij efficacis electio, & collatiui ex præuia scientia media dirigente prouocatur, declinatur: oportunitus hic ea de re vniuersum de prouidentia: & intractabili Dei, circa quemvis actum liberum, agentes disputabimus: cum ex prouidentia de quovis actu libero certitudinæ, cuiusque libertate de omnino definita questio: tamen ab his qui remanent, quas examinant cuncta vilia exactè lustrare, rectaque methodo ab vniuersalioribus tradere non minus curatum fuerit controuersia hæc veritas.

2. Fuit autem nobis, & Castellanis, ut videret ad controuersiam hanc difficultas petita ex absoluta prædestinatione scientiæ mediæ decretum absolute mediis illius, ad extrinsecus etiam efficacis, electiui, & collatiui regulantis in prouidentia hac ad actum liberum sub medio efficaci liberè futurum, qui proinde, nisi hoc medio purificato, & absolute pro priori nature potius absolute futurum esse non potest: si medium illud ex scientia

media dirigente, eoque subinde natura, & causalitate prior, purificetur, atque absolute apponatur, videtur, & voluntatis, & actus creati libertas pessumire: etenim posita absoluta existentia, & præcedentia scientiæ mediæ, decretoque electivo, & purificatio, mediis ita efficacis ac subinde absolutæ etiam purificatione, existentia, & præcedentia mediis ipsius, nulla potestas voluntatis creatæ (immò, nec diuinæ) ad actus omissionem esse posse videtur: esset enim potestas ad coniungendum duplex, vel potius multiplex contradictorium. Nempe, & conditionate futuritioni, & subinde scientiæ mediæ, & decreto electivo, & collatio absolute mediis illius per eam directo, & regulato: siquidem omissione absoluta data posito absolute, & purificato pro naturæ priori medio, & conditione actum liberum sub ea fore nullam, nunquamque verum esset: immò verum semper fuisset actum eiusmodi sub eo medio, si daretur, non esse futurum: quod futuritioni eius conditionate sub eo modo repugnans, & formale exclusivum est: ac subinde, & scientiæ mediæ de eius conditionata futuritione sub medio illo, & decreto absolute electivi & collati mediis illius. Cum autem tot ex omissione illa absoluta repugnantiæ contradictoria inferantur, nullaque ad contradictorium, vel vnicum, coniungendum diuinæ etiam nedum humanæ & creatæ voluntati potestas absoluta dari queat, sit planè: posito pro priori naturæ ad actum liberum medio illo ex scientiæ mediæ decretum electivum & collativum illius dirigente non esse in voluntate creatæ omittendi illum absolutam potestatem proximam, sed nullam: cum nulla alia absoluta potestas voluntatis sit, nisi, quæ eo medio indifferenti completur, cum aliud non addit. Hoc autem scientiæ mediæ regulatum sui pro priori naturæ absolute positione antecedente connexionem cum actu: & impossibilitatem omissionis in actu primo affert: sed nec in voluntate potestas ad medium illud abolendum, & medium aliud afferendum, sub quo omittat, casu quo omittitur, peritaret. Non ad abolendum medium illud: cum actus omnis sui principij physici perfectior sit, & cui principij sui physici destructivum esse repugnet. Sed nec ad aliud medium adducendum. Tum, quia mediis eiusmodi (puta primarum cogitationum) electio penes creatam voluntatem, eiusque potestatem, & deliberationem non est: tum, quia ad deliberandum, seu quoquo modo ex libera omissione cogitationem aliam, sub qua omittitur, adducendam, cogitatio alia deberet precedere, quæ de facto, & absolute non adest: & de qua instauratur difficultas eadem, si ex scientiæ mediæ dirigente decretum electivum, & collativum ipsius ea cogitatio à Deo inferatur. Denique ante primam cogitationem, in qua argumentum locum habet, prior alia esse non potest: quare nec potentia adhuc remota omittendi adesse voluntati potest.

3. Hanc difficultatem Herize noster d. 23. cap. 14. citato num. 192. tamen initio numeri solidam eius, ac veram solutionem attingit (quam d. 22. cap. 3. num. 26. explicandam eo loci promiserat, prope medium tamen diversis videtur à vero, respondens: medium indifferens de se, & extrinsecus efficax, eiusque electivum, & collativum decretum ex duplici Dei scientiæ provenire, ac regulari: nempe, & simplicis intelligentiæ, & conditionate: & quidem, quatenus ex prima provenit fatiunt exigentiæ effectus, seu actus liberi, qui, ut fiat, ac sit, mediis, seu auxiliij entitate, ex quacunque scientiæ proveniat, satis habet: ut autem non, nisi scientiæ mediæ assente à Deo eligitur medium illud, & apponitur; fatiunt dignitatem perfectissimi promissoris actus liberi nostri, qui incertus, & quasi in suspensio de eventu contingendi ex ipsis futuro, non sine imperfectione de mediis ad ipsum provideret. Addit tamen: ad perfectionem hanc providentiæ, & p. omissis perfectissimi non spectare: ut ex scientiæ mediæ futuri eventus de mediis provideat: id enim providentiæ actus liberi non perficeret, sed destrueret. His planè primam suam, & veram solutionem, atque doctrinam deserit, ad quam redit: tandem numero eodem. Hanc Herize doctrinam de electione diuinæ & collatione mediis indifferents ab extrinsecus efficacis & duplici scientiæ directione, & simplicis intelligentiæ, & mediæ, vnicam difficultatis

præsentis componenda consentes, sectati sunt, ac mordicus defendunt Recentiores ex nostris Antonius Perez, eiusque asseclæ. Gaspar de Ribadeneira de prædestinatione d. 1. atque alij in manuscriptis: explicatamen autem: ex quavis harum scientiarum decretum absolutum ab alio ex alia scientiâ à Deo conceptum diversum, ex quo solo absolute medium conferretur, etiam aliud abesse in Deo esse admitendum: & ex decreto quidem regulato per simplicem intelligentiam collato medio, libertatem in actu primo proximo constitui: cum nihil impossibile cum omissione actus ex eo medio futuri ex parte actus primi supponat: uti decreto aliud scientiæ mediæ regulatum supponit: scientiam, scilicet, mediæ futuri actus infallibiliter si purificetur, absoluteque apponatur conditio, quæ ex ita regulato per scientiam conditionatam decreto purificatur, atque ex parte actus primi apponitur. Unde constat in casu omissionis ex parte actus primi possibili, non quidem actum primum physicum, qui eo medio seu conditione absolute posita completur, esse implicatoriè destruentum: sicut scientiæ mediæ destrueretur, cum ex alio decreto per simplicem intelligentiam (quæ eo etiam casu perstaret) absolute esset, & peristeret.

4. Dicendum nihilominus est, in omni providentiâ perfectissima Dei erga actum & finem quemvis liberum rationali creaturæ, & quæ electione mediis ab extrinsecus efficacium constare debeat, debere etiam absolutum decretum electivum, & collativum ipsorum scientiæ mediæ dirigi, ac regulati. Hæc nostrorum omnium Doctorum conclusio est: à qua Herize verius recedere à proxima cogitatione, tametsi sua, destituit citato numero, ad solutionem necessitatis logicæ actus & logicæ impossibilitatis omissionis, ex qua respondere caperat, demum recurrenti. Probat conclusio: eiusmodi providentiâ perfectissima essentia sua certitudinem, & infirmitatem eventus, seu finis contingentiæ erga quem est, proflus habet: alii, si medium natura sua, & ab intrinsecus efficac, contra Thomisticam Iesuanam scholam admittatur, nequit ea providentiâ perfectissima natura, & essentia sua certitudinem, & infirmitatem eventus contingentiæ prout habere, si mediis ab extrinsecus solum efficacis absoluta electio, ac subinde collatio scientiæ mediæ de conditionata eventus futuritione sub medio illo non dirigatur, ac regatur: ergo in eiusmodi providentiâ mediis ita efficacis electio, & collatio provide absoluta, scientiæ mediæ dirigitur, ac regulatur. Maior est certa ad dogmatica in specie altera providentiæ huius, nempe prædestinatione, ex eo præcisè, quod eius perfectionis providentiâ exactissima sit. Minor verò obtemperat non est: etenim providentiâ obiectivè libera perfectissima essentia sua duo hæc solum in sua natura, & essentia claudit: præscientiam eventus ex mediis, & horum electionem, & præparationem, ni eam imperio intellectuali (quod schola nostra reicit latiusque fuit impugnativus quæst. 1.) vel constituas, vel compleas: atqui electio absoluta mediis intrinsecus indifferens, etiam eventum, eiusque oppositum per se, & secundum e sumptum solum assert medium intrinsecus in differens, quodque subinde cum eventus defectu & omissione aequè contingibile, & amice componibile sit, atque cum ipso actu: ergo electio ipsa mediis illius, nec secundum se sumpra, nec ratione mediis quod assert atque absolute apponit, certitudinem, & infirmitatem eventus illi perfectissime providentiæ adducit: ergo solum ex scientiâ directivâ (quæ sola altera providentiæ pars est) (potest eiusmodi electio & collatio absoluta mediis, ac subinde providentiâ eam eventus contingentiæ prout certitudinem, & infirmitatem sortiri. Atqui nequit eam sortiri è sola scientiâ simplicis intelligentiæ de possibilitate eventus quæ electionem eius mediis dirigit: cum eadem scientiâ possibilitatem defectus, & omissionis eventus illius æque repræsentet, atque eventus ipsius possibilitatem ex medio illo ad cuius electionem dirigit: ac proinde, & de se, & coniuncta etiam cum electione, & absoluta mediis positione, æque est cum eventus defectu, & omissione sub illo medio ea scientiâ coniungibilis: ergo nisi absoluta electio & collatio mediis illius ex scientiâ mediæ de eventus conditionata futuritione

sub medio illo præcedat intrinseca & essentialis certitudo, & infirmitas euentus prouti cuiusmodi perfectissima Dei prouidentia, ac Deo quam exactissime potest contingens euentus prouideri nusquam poterit adesse.

5. Stata quidem hæc Thomistica scholæ societatis doctrina, & gloria in re scholastica præcipua: scientiæ nimirum mediæ explicatione, & illustratione concordiam certitudinis, & infirmitatis diuinæ de creatis nostris actibus, & euentibus liberis cum horum libertate ex patribus, & Theologica ratione, Scholasticis, & Controuersistis in apertum adduxisse. Quod si cuiusmodi media scientia mediorum de se indifferens, & extrinsecus efficacia Dei absolutam electionem, & subinde collationem eorum non dirigit: quare nec ad illam prioritate, quasi naturæ, præcedat, prouidentiamque exactam Dei de nostris contingentibus constituat; horum quidem contingentia libertasque saluabitur; intrinseca, & essentialis vero eius prouidentia certitudo, & infirmitas euentus contingentis pessumbit, ut hæc demonstrauimus: ac subinde improbus tantorum Doctorum in ea scientia erucenda, explicanda, adstruenda, ac vindicanda labor deterrimo sensu improbus erit, planèque otiosus, & rei Theologiæ profusus inutilis. Is enim fructus eius scientiæ Theologiæ commodus est: certitudinem diuinæ huius exactissimæ prouidentia de nostris contingentibus prouti cum horum contingentia, & libertate conciliare; qui si abesset, otiosa, inutilis, ac perniciosa Theologia scientiæ mediæ doctrina esset, ac disturbans Scholasticorum mentibus appositissima: ut in eius usu ad controuersias de incarnatione, & alias Theologicas dirimendas, quæ hanc concordiam non concernunt, apud Recentiores plures est videre: qui inanis ex scientia media difficultibus Theologiam questionibus de possibili inutilibus opprimit, uilibus Theologiæ, quæ de facto est, vel omittit, vel sciunt ac perfumit, & indignè vix attrahit. Vnde constat, quam immerito, atque in scholæ suæ Magistros, & Duces irreuerenter Recentiores memorati num. 3. ad directionem decreti electiui, & collatiui absolute eorum mediorum in prouidentia exactissima Dei de nostris contingentibus inclusi scientiam mediam excluderint, solamque simplicis intelligentiæ admiserint ad decreti illius directionem. Dixi excluderint: nam si etiam cum simplici intelligentia scientiam mediam dirigere decretum absolute electiui, & collatiui medi illius admittant: iam in toto illo coniuncto scientiæ adequatè directiue scientia media præcedit medi illius absolutam prioritatem naturæ ad actum, seu euentum prouti positionem: cum qua ponitur ex parte actus primi, & ad actum seu euentum absolutum necessitas, & ad eius omissionem impossibilitas antecedens: atque difficultati contra communem nostram conclusionem que eos exorbitare, atque in aulæ, & præcepta ire egissent cum nostris reliquis obnoxii.

6. Sed quandoquidem Recentiores isti eius difficultatis metu a directione decreti illius absolute electiui, & collatiui medi extrinsecus solum efficacia in prouidentia hac actus seu euentus contingentis exactissima scientiam mediam volunt excludere: quidnam scientia media in exactissima prouidentia præstabit? quare in eius conceptione partes ager? quodue minus subibit? Dei, inquit, omniscij, nulliusque ignari mentem ornare, ac prouidenti ex alia simplici intelligentiæ scientia de euentu seu actu nostro contingenter futuro comitanter assistere: cuius comitante assistentia Deo prouidenti, quod de rei euentu, & medio illo incertus, & ignarus prouideat, dici absolute non potest: Quemadmodum, nec de femina, cui occurrit amantis turpis, libidinosusque eius aspectus, & affectus si ad facrum, vel concionem audiendam templum adit: non tamen ex eius euentus scientia, comitante solum, sed ex alia, ex qua templum adire decernit. Cæterum, si scientia conditionata euentus sub illo medio, si apponatur, futuri, nullatenus, ut absolute eligatur, inferuit, sed respectu eius electionis merè comitanter scientia illa media se habet: Deus non eligit, nec prouidet de eo medio, quia est euentus conditionati sub eo futuri condicius, & prudens, magis quam, quia conscius, & prudens

oscitationis Turcæ, vel ortus vermiculi, aut floris in horto; ea enim omnia, & reliqua æque comitanter cum scientia simplici intelligentiæ, quæ sola electionem dirigit medi illius, ac prouidentia de euentu contingentis subferit per te.) Deus, quia omniscij cognoscit: ac prouide æque comitanter (quod ad medi electionem, prouidentiamque de euentu contingentis per illam prouiso attinet) cum scientia simplici intelligentiæ eorum omnium scientia se habet, atque scientia media de futuri conditionata euentus sub medio eligendo, si apponatur: ergo non aliter dicitur Deus eligere, & prouidere de medio ad euentum contingentem, non ignarus, sed (cuius futuri conditionate euentus contingentis sub medio illo, quam sciis, ac non ignarus electionis Turcæ, vel ortus vermiculi, aut floris in horto. Equid autem horum comitans scientia perfectissima prouidentia, & prouisoris, seu prouidentia Dei de medio ad euentum contingentem afferit: Ergo nec scientia media de futuri euentus conditionata, quæ medi ad illum electionem non dirigit, nec prouidentiam ingreditur, sed solua scientiam simplici intelligentiæ electionem dirigit, & subinde prouidentiam de medio ad euentum illum constitutentem comitatur, quæquam perfectionis, certitudinis, ac infirmitatis diuinæ prouidentia, & prudenti electiui medi illius, ac subinde exactissimæ prouidentia potest afferre.

7. Dices: obiecta alia omnino disparata ad euentum contingentem se habere: quare & ad electionem & prouidentiam de medio ad illum: est futuri euentus eadem conditionatam, ac subinde eius scientiam conditionatam respectu futuri euentus eadem euentus absolute, & electionis, & prouidentia de medi ad ipsam non se habere disparata, & impertinenter, licet se respectu earum comitanter habeat solum. Contra quod si ad aliud nullatenus conducit impertinenter, id ad aliud habet, tamen id quod ad aliud conducit alio titulo comitatur: id enim quod ad rem aliquam nec est, nec est, impertinens omnium sententia, & definitione ad rem illam est. Vel ergo scientia media de futuri euentus conditionata euentus contingentis sub medio illo eligendo, quo absolute huius futuri omni ad Deo prouidentia electioni, & prouidentia de medio ad contingentem absolute futuri euentus conducit, inferuit, titulusque perfectionis, electionis, & prouidentia de contingentis absolute futuri euentus in Deo subinde ponitur vel nullatenus ad perfectionem electionis, & prouidentia illius conducit ac inferuit, nec eo titulo in Deo prouidentia eligente medium illud ponitur sed titulo alio: nempe omniscientiæ Deo propriæ, seu quia omniscij est Deus debet? Si primam scientia media de futuri euentus conditionata sub medio eligendo, non comitanter solum, sed antecedenter se habet ad eius electionem, & prouidentiam de eius absolute futuri euentus, seu illiusque horum absolute existentia conducti, atque inferuentia sunt: si autem dicas secundam, nempe perfectioni electionis, & prouidentia illius nullatenus scientiam illam mediam inferuire: neque eo titulo perfecti & prudentis electoris, & prouisoris, sed alio titulo omniscij in Deo poni, non solum comitanter sed prouti impertinenter ad eam Dei electionem, & prouidentiam earumque perfectionem se in Deo habent, atque æque aliorum obiectorum scientia; neque ex eius scientia assistentia Deus formaliter non ignarus prouideat, sed solum materialiter. Vnde qua prouisor contingentis euentus perfectus haud quaquam erit, sed de euentus futuri suspensus ac formaliter incertus. Confirmatur hæc omnia: quia eius scientiæ comitancia sola formaliter, non vero formali præsuppositione ad electionem medi, aut ingressu in prouidentiam, neque prouidentia certa de euentu contingentis formaliter constituitur, & excludit: at de conceptu prouidentia perfectissima, & exactissima diuinæ (de qua disputamus) est certitudo formalis, seu esse formaliter certam, ergo sola comitancia scientiæ mediæ non constituitur, nec euentus Dei prouidentia de euentu contingentis, ut esse debet, formaliter exactissima, & perfectissima: subindeque nec Deus perfectissimus de euentu illo prouisor (qui talis perfectissima formalis

ter providentia constitui solummodo potest) nisi ea scientia media praecedat.

8. Denique pura haec comitantia scientia mediae sine directione, & antecedentia ad electionem medij in providentia perfectissima impugnatur, & confirmatur nostra communis conclusio. Etenim, quicumque creatus, & prudens provisor eorum quae serio intendit, & quibus ut eveniant, exacte vult providere, antequam media eligat, & ad eorum absolutam existentiam de medijs provideat, quid sub eis futurum absolute sit, nec solum quid ex eis esse possit, sagaci, &, studiosa industria, & diligentia coniectatur: nec prius media eligit, nec postea alia, sed ea, sub quibus, si adhibeantur, certius, securiusque intra coniecturam tamen, & probabiliter quam solum potest) eventum fore conditionate praevidet: nec ea eligeret, si certior notitia de eventu conditionate futuro sub eis vel alijs medijs se habiturum speraret, priusquam hanc etiam acquireret ac praehaberet: ergo ad perfectam mediorum ad serio tota qua intendi scribitur potest) intentionem finem absolute obtinendum electionem, exactamque providentiam scientia de fututione conditionata (quam certa ab intendente & ita exacte providente haberi possit) debet natura praecedere, atque medij electionem illam dirigere: ergo & in Deo contingentem nostrum eventum ita serio intendentem, & exactissime de eius absoluta fututione providentem scientia media certa, & infallibilis de eius conditionata fututione sub medio eligendo debet antecedere eius electionem, ad eamque dirigere, nec sola simplex intelligentia de possibilitate eius sub medio illo ad electionem eius & providentiam hanc sufficit. Exemplum scientia solum comitantis, ut sunt foeminae de aspectu, & affectu amasi impudico, si Templum sacri audiendi causa adeat, vt decernit & re aduocari non potest potius & nostra. Siquidem, vt eius eventus non ignora sed sciens, prudenter templum adire absolute dicatur, eius voluntatem determinatam, ac deliberatam debet non comitati solum sed praecedere. Non quidem vt quid ad voluntatem aduocandi templum inducens, & dirigens: scilicet enim ex ea scientia aduocando templum peccaret, sed, vt quid ab eo templi aditu retrahens, quod ad deliberandum de aduocando templum vel domi manendo debet praecedere non minus quam scientia ad templum aduocandum inducens vt patet: siquidem utraque scientia libertatem voluntatis in actu primo, atque indifferentem potestatem ad vtrumvis, vel manendum domi, vel templum aduocandum constituit: quare libertatem, ac deliberatam voluntatis determinationem aduocandi templum, qua talem antecedit: ac proinde nec ignoramus, sed scientem, ac praeficiam eventus illius templi aduocandi absolute & merito, dicitur quia immerito ita diceretur, si determinationem determinatam, ac libertatem templum aduocandi non praecederet, sed comitante solum eventus illius scientia conditionata ac subinde parum materialiter, se ad illam haberet: quare exemplum hoc ex re, & conclusione nostra est, non aduocari templum: siquidem ad libertatem determinationis aduocandi templum, cui solum inferuire potest, debet scientia occurrere, & affectus prauis. Amasi ex parte actus primi praecedat, tamen ad physicum determinationis inducendum a qua retrahit potius ex parte actus primi non praecedat, sed comitetur: scientia autem media eventus providendi sub eligendo medio, si adhibeatur inductum de se ad medij electionem est; nec alio titulo in exactissimo, & perfectissimo eventus provisoris, nisi qua inductiva ad eam electionem, eiusque infirmitatem est requiri potest, ad inductionem autem ad medij illius electionem debet abs dubio ad illam naturam praecedere, atque ex parte actus primi supponi: qua praecedentia foelusa comitante adesse provisorio Deo ad eiusmodi electionem, perfectamque, & exactissimam de eventus providentiam, nec citius, nec magis, quam reliquorum omnium scientia, & attributa reliqua Deo, qua Deo, non autem, qua perfecta provisorio, debet adesse.

CERTAMEN IV.

Difficultati propositae aliorum solutiones rejectae.

1. Difficultatibus contra nostram hanc, & communem ceterorum conclusionem appositis respondent plures, nec indolenti Recentiores: principium remotum, nec immediare inductivum, & influxivum in actum libertatem, & potestatem voluntatis proximam, & absolute talem ad vtrumvis non constituere: quare ex eius principij remoti determinatione ad vnum, & infallibili connexionem cum illo eiusque impossibilitate cum extremo altero, nullatenus principij proximi indifferentiam, ac subinde neque actus, seu eventus libertatem euerit: quare principij remoti ita connexi cum actu exclusionem ex parte actus primi ad absolutam potentiam, & actus, libertatem nullatenus requiri. Decretum autem electivum, & collativum medij, seu auxilij regularum per scientiam mediam, ex quorum coniuncto cum absoluta medij illius positione actus necessario, est futurus, & eius omittio impossibilis, remotum principium est, & scientia media, qua regulatur, adhuc remotius, & quorum neutrum influxivum in actum, cui ex remotis suis locis, & signis conueniunt: sola siquidem potentia cum medio, seu auxilio indifferenti de se principium influxivum in actum illum adaequatum, & totale est: quare nec decretum regularum ea scientia, nec scientia ipsa potentia, & actus libertati absolute officiant, nec ad eam constituendam, seruandamque pro natura priori ad actum debent exclusi supponi. Huius solutionis fundamentum ita disseci controu. 4. de volunt. d. 6. quaest. 2. certam. 2. a num. 3. vt ostios prolixius nunc à fundamento solutionem hanc confutarem: vsque adeo hebetiores alij Recentiores, quorum pressio (honoris causa) nomine meminimus ibidem certam. 3. num. 7. post med. principium, & causam remotam à causalitate effectus remoti, ac subinde à potentia, absolute tali, causandi effectum illum remouent: vt causam per accidens solum, vt musicam in edificatore ad edificandum, effectus illius esse velint, & impertinenter se ad illum habere: quare causa, & potestatis proxima nihilo posse, siue remota causa, & principium adit, siue absit immutare, sed iudem hanc, & plane paradoxam doctrinam relegui ibidem num. 8. Tertio alij ad principia extrinseca voluntati operaturae (cuiusmodi decretum absolute electivum & collativum medij de se indifferentis, ac scientia media illud regulans sunt) quae eius libertati officere proinde nequeunt, recurrunt, & hoc confutari certamine 4. num. 6. estque Thomisticae Dominicae praefinitionis, ac praedeterminationis, & creatae libertatis concordia, ac tentata ab eis prima solutio, sicuti, & alia Recentium Murcianorum pro suis Suaristicis praefinitionibus, (quae praesenti difficultati aptari facillime potest, & ex connexionem ipsa intrinseca, & physica praefinitionis (et idem est coniuncti de decreto regulato per scientiam mediam, scientiaque ipsa, & purificatione conditionis) principij cum effectu libero delamitur ratione cuius connexionis ab effectu ipso libero tam praefinitio, quam coniunctum illud in sui existentia physice dependeat, tanquam à necessario connexionis termino: quare nec eius libertati quam supponit possit officere. Hoc etiam disseci ibidem numero septimo, & certamine 3. numero tertio.

2. Quinto alij recentissime respondent: absolutam purificationem, & existentiam conditionis, mediue indifferentis illius à decreto illo regulato per scientiam mediam, quare neque à scientia media, determinate non pendere: cum ex alio, aliisque decretis purificatis, apponitur, & in se existere absolute possit, & aequae, atque ex hoc regulato per scientiam mediam absolute existens, & appositum medium illud, seu conditio est: inde,